

ENONTEKIO

KILPISJÄRVEN OSAYLEISKAAVA

1:20 000

Laatimisaikaan kuuleminen: 3.9.-30.9.2012
Julkiesti nähtävillä 1. kerran: 11.6.-16.7.2021
Julkiesti nähtävillä 2. kerran: 21.8.-20.9.2024
Kunnanhallitus: 31.3.2025, Kunnanvaltuusto: XX.XX.202X

Yleiskaavamerkinnot ja määräykset:
Yleiskaava-alueen raja

AT

Kyläalue.

Alue on tarkoitettu tiiviiseen kylämäiseen asuinalueeseen ja sille palvelujen majoitus-, liike-, palvelu- ja toimintarakennusten rakentamiseen. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristöön melua, tärinää, ilman tai veden pilaantumista tai muuta merkittävää häiriötä. Uusien rakennusten tulee sopia sijoituksen, koon, materiaalien ja julkisivuiden osalta alueen nykyiseen rakennuskantaan ja kylävaan. Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuonisen asuinrakennuksen, sekä yhden 1½-kerroksisen sivuasunon, yhden saunarakennuksen sekä lisärakennuksia. Nykyisiä asuinrakennuksia saa korjata nykyisessä laajuudessaan rakennuskeuden estämättä. Rakennuspaikan rakennusten tulee muodostaa luonteva pihapiiri. Alueen rakentamisen ja muiden toimenpiteiden yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota maisemaan ja viihtyvään sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaan rakennusten, rakenteiden, tesson, kasvillisuuden, vesistöjen ja näkymien säilymiseen.

AP

Pientalovaltainen asuntalo.

Alueet on tarkoitettu pääasiassa asuinrakentamista varten. Merkinän alueille saa sijoittaa myös asumiselle tarpeellisia julkisia ja yksityisiä palveluja sekä pienimuotoisia majoitus-, liike-, palvelu- ja työttöjä. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristöön melua, tärinää, ilman tai veden pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta häiriötä.

AO

Pientalokohde.

Kohteelle saa sijoittaa kaksiasuntoisen pientalon asuinrunkotuksen, jonka rakennusoikeus on 300 m².

APO

Porotila-alue. Alueella saa sijoittaa poroelinkeinotoimintaa palvelevien rakennusten ja rakennelmien lisäksi majatalotoimintaan tarkoitettuihin rakennuksiin ja toimintaan liittyvien asuinien tarpeita varten asuinrakennuksia. Ranta-alueilla tulee ehkäistä sulamisvesien valuminen vesistöön esimerkiksi tarhapohjan kyttämällä valumisauvun vastaan. Ruokintapaikan heinan- tai rehunkopiokesteestä tulee olla vähintään 10 metrin suojavyöhyke vesistöön. Vähimmäislavaisuus alueella on enintään 50 poroa hehtaarilla.

P

Palvelujen ja hallinnon sekä liike- ja työpaikkarakentamisen alue. Alue varataan pääasiassa julkisille ja yksityisille palveluille sekä hallinnolle sekä liiketoimien rakentamista varten. Alueella voi sijoittaa liike-, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja, ympäristöähoittoa aiheuttamattomia tuotantoa ja näihin liittyvää opetus- ja hoivatoimintaa, myymäläisiä sekä pienimuotoisia varustaloita. Palvelurakennusten lisäksi alueella saa sijoittaa toimintaan liittyvien asuinien tarpeita varten asuinrakennuksia. Toiminnan laatuun ja rakennetun ympäristön ilmeeseen kiinnitään ajantasaista johtuen erityistä huomiota.

VL

Virkistysalue.

Alueella sallitaan virkistykseen, liikuntaan ja urheiluun liittyvä rakentaminen.

VR

Retkeilyalue.

Alueelle kohdistuvissa toiminnoissa ja suunnitelmassa tulee huomioida porojen laiduttaminen. Alueella sallitaan virkistykseen liittyvien reittien rakentamisen luonnon kulumisen estämiseksi.

RA

Loma-asuntalo.

Alue varataan loma-asuinalueeksi. Alueen suunnittelussa on huomioitava rakennusten ja rakennelmien sijoittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen. Alueella on sallittu yksinhuoneinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.

RM

Matkailupalvelujen alue.

Alue varataan monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen. Alueen suunnittelussa on huomioitava liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, esteettömyys, rakennusten ja rakennelmien sijoittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen. Alueella on sallittu lomarakentamisen lisäksi ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön.

RM

Matkailupalvelujen kohde.

Matkailupalvelujen aluetta pienimuotoisempi monipuolisten matkailupalvelujen rakentamiseen tarkoitettu kohde. Kohteen suunnittelussa on huomioitava liikennejärjestelyjen toimivuus ja turvallisuus, esteettömyys, rakennusten ja rakennelmien sijoittaminen maisemaan, luonnonympäristön laadun säilyminen ja vesihuollon järjestäminen. Alueella on sallittu lomarakentamisen lisäksi ympärivuotinen asuminen, mikäli se soveltuu alueen muuhun maankäyttöön. Rakennusoikeutta kohteella on enintään 100 m², kuitenkin Peeran lomakylän kohteella 600 m².

LP

Yleinen pysäköintialue.

Merkinä osoittaa ohjeellisen ajajin. Tarkennalla suunnittelulla rajattava alue on tarkoitettu yleisen pysäköintin tarpeisiin. Alueella ei saa leikkyä.

LL/res

Ohjeellinen mahdollisen helikopteritoiminnan laajentumisen alue.

Ennen alueen toteuttamista on ratkaistava jätteen ja hulevesien käsittely niin, että alueen toteuttamisesta ja kopertentästä ei aiheudu pinta- ja pohjavesien pilaantumisen vaaraa.

LT

Lentosatama.

Kohdemerkintä osoittaa sataman ohjeellisen ajajin. Tarkennalla suunnittelulla rajattava alue varataan satamataluilla ja satamatoimintaan välittömästi liittyville rakenteille ja toiminnolle. Alueella saa rakentaa satamatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

LV

Venevalkama/-satama.

Kohdemerkintä osoittaa valkaman/sataman ohjeellisen ajajin. Tarkennalla suunnittelulla rajattava alue varataan satamataluilla ja satamatoimintaan välittömästi liittyville rakenteille ja toiminnolle.

RA

Raideliikenteen kehittämiseksi selvittettävä yhteys.

Merkitävästi parannettava valtie.

Kokoojatie.

Laskennallinen tieliikenteen melualue.

Sallittu alue osoittaa yleispiirteisesti maantielikenteen 45 db päivämuutosyöhykkeen enustelutalenteissa vuonna 2050. Rakennusten suunnittelussa ja sijoituksessa on otettava huomioon lähtökannan mukaiset melutasot ohjearvot uiko- ja sisätiloissa toteutettavissa uudois- ja korjausrakentamisessa sekä mahdolliset muutokset melualueissa tiemuutosten myötä.

Ohjeellinen kokoojakatu.

Ohjeellinen jalankulun ja pyöräilyn yhteys.

Virkistyskohde, reitin levähdyspaikka.

Levähdyspaikalle saa rakentaa reiteilyä tukevia taukopakkarakentelmia.

Ohjeellinen hihtoreitti.

Ohjeellinen uikoulu/-retkeilyreitti.

Ohjeellinen uusi uikoulu/-retkeilyreitittarve.

Mootorikelkkaura.

Suurjännitelinja.

Vesihuoltolinja.

Uusi vesihuoltolinja, sijainti ohjeellinen.

Yhdyskuntateknisen huollon alue/kohde.

Suunnittelussa on huomioitava alueiden käyttöä aiheutuva liikenne.

Mpo

Poronhoitoon valtaosin tarkoitettu alue. Alueella olevaa maata saa käyttää vähäisissä määrin myös asukkaiden ja toimijoiden muuhun toimintaan, mutta sillä tavoin, ettei siitä aiheudu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Alueelle ei saa aiheuttaa ympäristöön (esim. ihmisten, kotieläinten, liikenteen tai muiden äänten) aiheuttamassa häiriötä varsinaisena. Alueella on valtakunnallisesti merkittävän Saantuturin lähimaisema-alueita, jolla sallitaan virkistykseen liittyvien rakenteiden ja reittien rakentaminen luonnon kulumisen estämiseksi.

Alueelle kohdistuvissa toiminnoissa ja suunnitelmassa tulee huomioida maisema-arvon ja porojen laiduttaminen. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetävä paikkakunnan lausunto.

Vesialue.

W

-1

Alue, jolla sulamisvedet asettaa maankäytölle erityisiä vaatimuksia. Alueen tarkennassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee huomioida niiden sulamisvedet huolellisesti.

-2

Alueen tarkennassa suunnittelussa ja toteutuksessa tulee selvittää erikseen argeologisen kulttuuriperinnon ja luonnonympäristön arvot.

-3

Alueelle voidaan sijoittaa ohjelma- ja eläinpalveluita, kuten korjaavajakkotomintaa.

Uudet mahdolliset laajentumisen alueet.

Alue on varattu täydentämään olemassa olevaa rakennetta, mikäli vastaavat alueet on otettu jo käyttöön. Väriarvot ja kirjainmerkinnot osoittavat maankäyttomuodon. Alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavan. Ennen asemakaavallista, tai muuta käyttöä koskevaa sijoitusta, alue on poronhoitoon valtaosin tarkoitettua aluetta (Mpo).

ak

Pitkän aikavälin reservialue.

Alue voidaan ottaa käyttöön, kun samalla maankäyttömerkinnällä osoitettu viereinen laajentumisen alue on lähes toteutunut. Alueen toteuttaminen edellyttää asemakaavaa. Ennen asemakaavallista, tai muuta käyttöä koskevaa sijoitusta, alue on virkistysaluetta (VR), Retkeilyaluetta (VL) tai poronhoitoon valtaosin tarkoitettua aluetta (Mpo).

Asemakaavoitettu alue.

Erityisominaisuuksia ilmaisevat rasteri- ja kohdemerkinnät:

nat

Ominaisuusmerkinnällä on esitetty Natura 2000-verkoston valtioneuvoston päätöksen mukaiset kuuluvat tai Natura 2000-verkoston ehdotetut maa- ja vesialueet. Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonsuojelu- ja ssa merkittävästi heikentää (LSL 34 §).

Ominaisuusmerkinnällä on esitetty Natura 2000-verkoston valtioneuvoston päätöksen mukaiset kuuluvat tai Natura 2000-verkoston ehdotetut viivamaiset kohteet, kuten joet, puot ja norot. Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonsuojelu- ja ssa merkittävästi heikentää (LSL 34 §).

SL

Luonnonsuojelualue tai luonnonsuojelualueeksi perustettavaksi tarkoitettu alue. Luonnonsuojelualueeksi osoitettulle alueelle ei saa suunnitella toimenpiteitä, jotka vaarantavat tai heikentävät sen luonto- ja ympäristöarvoja.

luo-1

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde/alue.

Merkinällä on esitetty luonnonsuojelualueen 1 kuuluvat lainsäädännöllä turvatut luontoympäristön kohteet/alueet, kuten - luonnonsuojelun suojeltujen luontotyyppien esiintymät, - luontodirektiivin liitteen IV(a) lajein lisääntymis- ja levähdyspaikat, - luonnonsuojelun suojeltavien lajein esiintymät ja - vesien vesiluonnon suojelutyyppi, joiden tilan vaarantaminen on kiellettyä, sekä luonnonsuojelualueen äärimmäisen uhanalaisen (CR) tai erittäin uhanalaisen (EN) lajin/lajien elinympäristöt, joiden säilyminen on turvattava.

ran

Luonnonsuojeluohjelma, rantensuojelu.

Valtion rantojen suojeluohjelman osa-alueella tulee rakentaminen ratkaista kaavoituksella. Rakentamisen ulkopuolelle jäävät alueet tulee säilyttää mahdollisimman luonnontilaisina.

ge

Valtakunnallisesti arvokas geologinen muodostuma.

Alueen erityispiirteitä haittaavasti muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä arvokkaan geologisen muodostuman suojeluun ja hoitoon.

ha

Paikallisesti arvokas harjialue.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä arvokkaan geologisen muodostuman suojeluun ja hoitoon. Maankäytössä on pyrittävä siihen, että maanpintaa rikottaan mahdollisimman vähän ja rakentamattomat osat tulee säilyttää luonnontilaisina.

pv

Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue ja sen varsinainen muodostusalue.

Alueella on otettava huomioon pohjaveden suojelu siten, että sen käyttömahdollisuuksia, laatua tai riittävyyttä ei vaaranneta. Ympäristösuojeluviranomaisille on suunniteltava ja rakentamattomien yhteydessä varattava mahdollisuus lausuntoon antamiseen.

Tulva-alue.

Kilpisjärvelle ja Peerajärvelle on määritetty harvinaiset tulvatilanteet kerran sadassa vuodessa (1/100a) Tulvariskien alustava arviointilähtökohde: Muonionjoen vesistöalueella. II Suunniteluakausi raportissa. Kilpisjärven ja Peerajärven tulvariskit arvioitiin maaston korkeusmallin ja vesistöjen keskivedenkorkeuksien avulla karttarkasteluna. Lisäksi käytettiin Kilpisjärven ja Peerajärven vedenkorkeuden havaintosarjien tietoja 1/100a. Yleiskaavakartalla on aluerajaukset 1/100a ja alue, joka on 1 metrin välijoilla tilanteella 1/100a. Kilpisjärven jättiläisen tulvakorkeus on +473,89 N2000 ja Peerajärven +460,89 N2000.

vama

Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Saantuturi kuuluu kasvavien suurintuonien valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueeseen, jonka arvo perustuu ainutlaatuisiin geologisiin arvoin ja luontoravintoihin. Maisema-alueella korostuvat saamelais- ja poronhoitoon liittyvät pitkän historian synnyttämät maisemakorostumat. Kulttuuriperinnöllään monipuoliset matkailusijainat yhdistyvät henkisiin tunteellisiin ja elinvoimaisiin poronhoitoon maisemaan. Alueen kehittämisen ja suunnittelun toimenpiteiden lähtökohdaksi tulee ensisijaisesti olla turvata maisemien arvot säilymään. Valtakunnallisessa inventoinnissa mainittujen rakennusten korjaustoimenpiteet sekä muun ympäristön olennaisista muutoksista on pyydetävä alueellisen vastuuseen lausunto.

ryk

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuurimäntö (RKY-kohteet).

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuurimäntö on määritetty tule salityä. Valtakunnallisessa inventoinnissa mainittuja arvokkoille tapahtuva rakentaminen, ympäristöhoito ja muu maankäyttö tulee sopeuttaa alueen kohteen maisemallisiin, kulttuurihistoriallisiin ja rakennusteknisiin arvoihin. Arvokkojen ominaisuuksia, maisemallisia ja näkymä ei saa rikkoa. Maisemakuvan sekä kulttuuri- ja rakennushistorian kannalta merkittävistä valtakunnallisessa inventoinnissa mainittujen rakennusmuistomerkkien ja rakennusmuistomerkkien rakentamisessa tulee suosia kohteen perinteistä rakentamistapaa ja sille ominaisia rakennusmateriaaleja ja väärejä.

Ennen ympäristöstä muuttavien toimenpiteiden tai merkittävien rakennusmuutosten ryhmittäminen tulee museoviranomaisille varata tilaisuus lausuntoon antamiseen. Valtakunnallisessa inventoinnissa mainittujen rakennusmuistomerkkien ja rakennusmuistomerkkien rakentamisesta ja niiden kohdistuva laatuhaaiaa. Huulevedet on pyrittävä käsittämään ja hyödyntämään syntymänsä. Mikäli huulevedet johdetaan pois syntymänsä, on järjestelmän otava huulevesi suodattava ja viivytettävä. Toteuttamisessa tulee huolehtia myös rakentamisen aikaista huulevesien hallinnasta.

24

Rakennetun kulttuurimäntö kohde.

Arvokkoeseen sisältyy Kilpisjärven retkeilymaja, sen vanhin majoitusrakennus ja majoitusaita, retkeilykeskukseen kuuluu sekä entinen kesäasunto. Rakennusluupaa vaativista toimenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Muinaisjäännösoosa-alue ja/tai -kohde.

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohtetta koskevia suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetävä alueellisen vastuuseen lausunto.

Muu kulttuurimäntökohde, Harjun paikka.

Yleiset määräykset:

Osayleiskaava on AKL 42 §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava. Koko osayleiskaava-alue on erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu aluetta ja saamelaisen kotiseutualueita. Yleiskaavan mukaisia toimenpiteitä suunnitelmassa ja toteutuksessa on otettava huomioon poronhoitoon laaksama vapaa laadunsaatavuus.

Valtakunnallisesti poikkeuksellisen pitkäaikainen ja monipuolinen kulttuurimäntö vetovoima-alue voi uudistaa ja sopeuttaa ajan tuomin muutoksiin, että tarkennalla suunnitelluilla edistetään kulttuurimäntöön kestävää käyttöä ja hoitoa sekä vahvistetaan alueen poroelikeinon säilymistä ja mahdollistetaan uudenlaisen elinkeinotoimintojen syntyminen. Suojeltavan rakennusmuistomerkkien läheisyyteen rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennusten sijoitteluun ja rakennusten arkkitehtuuriin ja sopeutava se huolellisesti ympäristöön ja maisemaan. Vähäistä merkittävämpi ryhmitys tulee perustaa riittävä selvitys siitä, jotta turvataan alueen luonnon ympäristön ja arkeologisen kulttuurimäntöön arvot ennen rakentamistoimenpiteitä. Rakennetuilla ja rakennettavilla alueilla tulee ehkäistä hulevesien muodostumista ja niihin kohdistuva laatuhaaiaa. Huulevedet on pyrittävä käsittämään ja hyödyntämään syntymänsä. Mikäli huulevedet johdetaan pois syntymänsä, on järjestelmän otava huulevesi suodattava ja viivytettävä. Toteuttamisessa tulee huolehtia myös rakentamisen aikaista huulevesien hallinnasta.

Tarkennassa suunnittelussa tulee selvittää onko jalankulun ja pyöräilyn väylien toteuttaminen mahdollista valtatien valtatieen yhteyteen. Suunnittelussa otetaan huomioon kaikki liikunsmuodot, liikenneturvallisuus ja esteettömyys. Valtatieen vaivattomasti melu- ja äänivaikutukset ja suojamistatit arvioidaan asemakaavotuksessa ja tarkennan suunnittelun yhteydessä, ennen alueiden jätin liikenneväylien parantamistoimen toteuttamista. Rakennuspaikalle tulee olla hyväksytty kulkuyhteys. Jos kulkuyhteys järjestetään maantietä, on rakennusluvan myöntämisen edellytyksenä voimassa oleva tieviranomaisen myöntämä liittymäpaikka.

Turku 28.6.2024, tark. 25.3.2025

Sanukka Lehtö, kaavoitusarkkitehti, YKS-446

0 200 1000 1500 2000

